

**ПРОГРАМА
ПРИРОДООХОРОННИХ ЗАХОДІВ
МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ
НА 2010 РІК**

КІРОВОГРАД - 2010

1. Вступ

Програма природоохоронних заходів місцевого значення на 2010 рік (далі – Програма) розроблена відповідно до ст. 19 Закону України “Про охорону навколишнього природного середовища”, п. 12 ст. 91 Бюджетного кодексу України і визначає пріоритети екологічної політики, передбачає поліпшення стану довкілля за рахунок удосконалення регулювання використання природних ресурсів, додаткового залучення коштів з різних джерел на здійснення заходів щодо охорони довкілля, координації підприємств різних форм власності на території міста Кіровограда з метою дотримання ними вимог природоохоронного законодавства України.

Необхідність розроблення Програми зумовлена підвищеними вимогами до поліпшення якості оточуючого середовища, необхідністю подальшої стабілізації екологічної ситуації на території міста Кіровограда та створення умов для забезпечення ефективного і раціонального використання природних ресурсів з обов’язковим відтворенням їх природних якостей, а також вимогою досягнення нормативних показників в екологічному стані міста.

У вирішенні екологічних проблем головним має бути зниження негативного впливу господарської діяльності на навколишнє природне середовище, забезпечення екологічно безпечного середовища для життя, діяльності і здоров’я людей, збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об’єктів та комплексів.

2. Аналіз розвитку галузі за попередній період та характеристика стану довкілля у 2009 році

Для поліпшення стану довкілля у 2007-2009 роках були виконані наступні природоохоронні заходи:

розроблено робочий проект "Санація існуючого сміттєзвалища у місті Кіровограді" та розділ у його складі "Оцінка впливів на навколишнє середовище";

проведено комплексну державну експертизу цього проекту;

виконано першу частину проекту землеустрою з організації та встановлення меж існуючого сміттєзвалища, розташованого в районі Завадівки у місті Кіровограді;

проведено на території міста заходи щодо озеленення та благоустрою;

розроблено робочий проект на реконструкцію споруд для очищення стоків від житлових будинків по вулиці Мінській в місті Кіровограді;

виконані передпроектні дослідження та розроблено проект техніко-економічного обґрунтування „Перенесення існуючих комунікаційних мереж у зв’язку з розчисткою русла річки Інгул у місті Кіровограді”, а також робочий проект на виконання цих робіт та виконана частина зазначених робіт;

розроблено розділ "Оцінка впливів на навколишнє середовище" (ОВНС) у складі техніко-економічного обґрунтування "Реконструкція зливової каналізації міста Кіровограда";

виконані роботи по здійсненню пошарової засипки твердих побутових відходів інертними матеріалами на міському сміттєзвалищі;

розроблено проекти землеустрою з організації та встановлення меж території скверу "Солдатський" та парку "Молодіжний";

розроблено проект землеустрою з організації та встановлення меж території об'єкта природно-заповідного фонду парку ім. Космонавтів;

виконано топографо-геодезичні роботи скверу ім. Степняка-Кравчинського;

розроблено проект "Розчищення обвідного каналу р. Інгул в районі парку Пушкіна міста Кіровограда" та проводяться роботи згідно з робочим проектом;

проводяться роботи по розчищенню русла річки Інгул в межах міста Кіровограда згідно з робочим проектом "Розчистка р. Інгул на ділянці від мосту по вулиці Кірова до гирла р. Сугоклеї".

Екологічний стан у місті Кіровограді у 2009 році в основному залишався стабільним. Аварійних ситуацій чи катастроф, які б зумовили значні обсяги чи неконтрольоване забруднення навколишнього середовища, протягом року на території міста не було. В обсягах використання природних ресурсів, викидах і скидах забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище спостерігався незначний спад.

3. Проблеми, невирішені питання

Занепокоєння викликає стан зливової каналізації та відсутність очистки зливових стічних вод. Це зумовлює додаткове забруднення поверхневих вод зливом забруднюючих речовин із забудованих територій.

Негативно впливає на екологічний стан земель видобування корисних копалин, а саме розробка кар'єру мінерального ґрунту, розташованого в другій зоні санітарної охорони водозабору підземних вод "Лелеківський", яка була розпочата у зв'язку з будівництвом злітно-посадкової смуги Кіровоградського аеропорту. Останнім часом його розробка велася безконтрольно, в результаті чого були викриті ґрунтові води. У разі невжиття термінових заходів щодо рекультивації кар'єру, може виникнути хімічне та бактеріологічне забруднення води, що використовується для забезпечення населення міста питною водою.

Розробка уранових родовищ на території міста та Кіровоградського району призводить до техногенного забруднення території міста радоном та створює підвищення радіаційного фону. Крім того, на території міста через глибинні тектонічні розломи відбувається виділення радону та його похідних продуктів розпаду (радон-222), що несприятливо впливає на клімат та є шкідливим для здоров'я людей. У ході досліджень радіологічного стану міста, яке проводилось спеціалістами інституту проблем

природокористування і екології (місто Дніпропетровськ) та геологорозвідувальної експедиції № 37 виробничого геологічного об'єднання "Кіровогеологія", отримані дані щодо вмісту радону в повітрі підвалів окремих будівель міста в 1000 разів перевищує гранично допустимі концентрації, а фонове випромінювання в місті Кіровограді становить 9-15 мкр/год. Джерелом додаткового радіоактивного випромінювання є також іонізуюче випромінювання від приладів, що використовуються у медичних, навчальних закладах, на підприємствах промисловості і будівництва.

В останні роки значно загострилося питання поводження з твердими побутовими відходами. Існуюче міське сміттєзвалище експлуатується понад 50 років, вичерпало свої ресурси щодо можливості складування сміття. Тому виникла необхідність будівництва нового полігона твердих побутових відходів. Для вирішення проблеми необхідна розробка проекту на будівництво нового полігона твердих побутових відходів та його будівництво.

Відсутність належного фінансування природоохоронних об'єктів не сприяє відновленню основних природоохоронних фондів, що в майбутньому може призвести до погіршення екологічної ситуації на території міста.

4. Цілі і пріоритети розвитку на 2010 рік

Основною метою Програми поліпшення довкілля та використання природних ресурсів у місті Кіровограді у 2010 році є здійснення наступного комплексу заходів:

- розв'язання проблеми знешкодження, утилізації промислових та побутових відходів;

- збереження і відновлення зелених насаджень, реконструкція об'єктів природно-заповідного фонду та відведення земельних ділянок під об'єкти зеленого будівництва;

- зменшення техногенного навантаження на річку Інгул в межах міста Кіровограда та приведення її русла у природний стан;

- зменшення обсягів водоспоживання на виробничі потреби, забезпечення пріоритету у водопостачанні населення якісною питною водою;

- скорочення обсягів викидів забруднюючих речовин до нормативних показників, зменшення негативного впливу на якість атмосферного повітря забруднених викидів у відпрацьованих газах автомобільного транспорту;

- посилення ролі державного контролю за дотриманням вимог природоохоронного законодавства та економічних нормативів, особливо на екологічно небезпечних об'єктах, підвищення вимогливості до керівників виробничих об'єктів та забезпечення їх безпечної експлуатації;

- покращання умов життя населення, екологічної ситуації;

- пошук джерел фінансування будівництва об'єктів і споруд природоохоронного призначення, збільшення обсягів інвестицій у дану сферу.

5. Комплекс заходів щодо поліпшення навколишнього природного середовища у 2010 році

5.1. Охорона і раціональне використання водних ресурсів

Основою охорони і раціонального використання водних ресурсів є виконання заходів соціально-економічного розвитку міста у взаємодії з економізацією і оздоровленням водноресурсного потенціалу, поліпшенням санітарного стану води, досягненням нормативної чистоти водойм і річок за рахунок дотримання вимог природоохоронного законодавства на території прибережних захисних смуг водних об'єктів, збільшення систем оборотного і повторно-послідовного водоспоживання, удосконалення систем очистки і знезараження стічних вод, вирішення проблем малих річок, виконання в повному обсязі заходів по оздоровленню річок.

З метою забезпечення раціонального водоспоживання на промислові, комунальні та інші потреби необхідно проводити щорічно лімітування водокористування, розраховане відповідно до норм витрат води на одиницю виробленої продукції.

Для скорочення диспропорції між загальними обсягами формування стічних вод і потужностями очисних споруд та каналізаційних мереж необхідно вирішити питання добудови та реконструкції міських очисних споруд.

З метою збереження поверхневих вод від забруднення необхідно здійснити розчищення та берегоукріплення річки Інгулу, виконати роботи по розчищенні русел річок Біянки, Сугоклеї і привести їх русла до природного стану, визначити прибережні захисні смуги ставків на території міста Кіровограда, а також завершити реконструкцію зливової каналізації міста.

5.2. Охорона атмосферного повітря

З метою зменшення обсягів викидів та досягнення норм гранично допустимих викидів в атмосферне повітря на промислових підприємствах та від автотранспорту Програмою передбачається виконання наступних заходів:

переоформлення дозволів на викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря підприємствами міста та їх оформлення у разі створення нових підприємств;

отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин всіма автозаправними станціями, розташованими на території міста, незалежно від їх відомчої підпорядкованості;

виконання підприємствами міста заходів з охорони атмосферного повітря;

проведення державного техогляду автотранспорту за наявності талонів токсичності;

відродження екологічно чистого виду транспорту - тролейбусного, збільшення тролейбусних маршрутів;

проведення операцій “Чисте повітря”.

5.3. Використання надр

Провести рекультивацію кар’єру мінерального ґрунту в районі житлового масиву Новомиколаївка.

Вирішити питання організації на Інгульській шахті ДП «Схід ГЗК» спеціальної служби сейсмічного контролю і зберігання поверхні для збереження житлового фонду міста, яке руйнується у результаті проходження гірничих виробок та видобування руди, а також провести рекультивацію утворених відвалів.

5.4. Заходи щодо скорочення обсягів відходів, зменшення їх негативного впливу на довкілля

З метою зменшення обсягів відходів та їх негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров’я людей необхідно виконати наступні заходи:

провести роботу по залученню суб’єктів господарювання для отримання ними дозволів на експлуатацію об’єктів поводження з небезпечними відходами і лімітів на утворення та розміщення відходів;

розпочати роботи з реконструкції існуючого сміттєзвалища відповідно до вимог природоохоронного законодавства;

ліквідувати несанкціоновані сміттєзвалища на території міста;

після розробки робочого проекту на будівництво полігона твердих побутових відходів вирішити питання джерел фінансування його будівництва.

5.5. Збереження зелених насаджень та природно-заповідного фонду на території міста

З метою збереження біологічного різноманіття і оптимізації мережі природно-заповідного фонду необхідно вирішити питання дотримання режиму заповідності на територіях об’єктів природно-заповідного фонду парків «Перемоги», «Ковалівський» та ім. Космонавтів, вишукати кошти на проведення їх реконструкції.

Відвести земельні ділянки під існуючі парки, сквери і лісопарки та провести інвентаризацію зелених насаджень.

Крім того, необхідно посилити контроль за збереженням зелених насаджень на території міста. Поетапно проводити заміну тих зелених насаджень, які мають незадовільний стан. Створити нові зелені зони міста, передбачені Генеральним планом забудови міста Кіровограда.

5.6. Екологічна освіта, зв’язки з громадськістю

Для виховання у підростаючого покоління дбайливого ставлення до оточуючого середовища та економного підходу до використання

мінеральних ресурсів проводити у загальноосвітніх закладах міста тематичні уроки по окремому збору твердих побутових відходів та дбайливому ставленню до навколишнього природного середовища.

Висвітлювати в засобах масової інформації стан навколишнього природного середовища.

З метою поліпшення екологічного стану міста спільними зусиллями підприємств, організацій, установ, закладів освіти, комунальних служб і громадськості міста привести в належний санітарний стан зелені зони, території природно-заповідного фонду та прибережні смуги річок і водоймищ.

5.7. Радіологічна безпека

З метою захисту населення від впливу шкідливого природного та техногенного іонізуючого випромінювання необхідно вирішити комплекс наступних задач:

удосконалити систему радіаційного контролю за джерелами радіонуклідів і радіоекологічним станом навколишнього середовища;

обладнати радіологічну лабораторію міста необхідним обладнанням для здійснення ефективного контролю за станом довкілля, вмістом радіонуклідів у будівельних матеріалах, повітрі житлових приміщень, металобрухті, сільгосппродукції, продуктах харчування та питній воді;

провести оцінку індивідуальних і колективних доз випромінювання населення від техногенних джерел;

розвинути інформаційні системи про радіоекологічний стан навколишнього природного середовища, дозових навантажень населення і системи прогнозування їх змін;

розробити радіоекологічний паспорт міста Кіровограда.

Під координацією відділу екології управління містобудування, архітектури, екології та земельних відносин Кіровоградської міської ради у 2004 році був розроблений проект Програми радіаційного та соціального захисту населення міста Кіровограда на 2005-2030 роки. Зазначена програма затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2004 року № 1691, вона передбачає вирішення існуючих проблем за рахунок різних джерел фінансування. У разі надходження коштів із Державного бюджету на реалізацію заходів, виконання яких передбачено вищезазначеною програмою, можливо буде вирішити значне коло екологічних та соціальних проблем міста.

6. Якісні критерії ефективності виконання Програми

У результаті впровадження заходів, передбачених Програмою, буде збільшена площа зелених насаджень. З метою збереження зелених зон міста передбачається виконання робіт по відведенню меж земельних ділянок парків та скверів.

Для вирішення питання складування твердих побутових відходів передбачається розробити проект землеустрою земельної ділянки будівництва полігона твердих побутових відходів для міста Кіровограда.

Поетапно буде виконуватися розробка робочого проекту „Реконструкції зливової каналізації міста Кіровограда”. Здійснення реконструкції дозволить зменшити забруднення поверхневих водних об’єктів міста та вирішити проблему скидання води під час злив та сніготанення.

7. Система контролю та звітності за ходом виконання Програми

Замовником Програми є територіальна громада міста Кіровограда, яка доручає міській раді та її виконавчим органам здійснювати керівництво і контроль за формуванням та реалізацією Програми природоохоронних заходів місцевого значення на 2010 рік. Розпорядником коштів міського бюджету, передбачених на виконання Програми, є управління земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища Кіровоградської міської ради.

Виконавцями Програми є виконавчі органи Кіровоградської міської ради - у межах функцій, пов’язаних із координацією природоохоронної діяльності на території міста і вирішенням проблем житлово-комунального господарства та благоустрою міста Кіровограда.

Кошториси видатків з міського бюджету на фінансування заходів Програми розробляють виконавці Програми відповідно до етапів їх виконання.

Організовує виконання заходів з реалізації Програми та здійснює контроль за цільовим використанням коштів управління земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища Кіровоградської міської ради.

Додаток
до рішення Кіровоградської міської ради
від 2010 року №

ЗАХОДИ
щодо реалізації Програми природоохоронних заходів місцевого значення на 2010 рік

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальні виконавці	Фінансове забезпечення (тис. грн.)				Результат впровадження
			всього за рахунок усіх джерел фінансу- вання	у тому числі за рахунок:			
				держав- ного бюджету	облас- ного бюджету	спеціального фонду міського бюджету	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Розчистка русла річки Інгул в межах міста Кіровограда згідно з робочим проектом "Розчистка р. Інгул на ділянці від мосту по вулиці Кірова до гирла р. Сугоклеї"	УЗВ та ОНПС Кіровоградське обласне виробниче управління меліорації і водного господарства	650,0	500,0	—	150,0 (КЕКВ 1172)	Зменшення техногенного навантаження, приведення русла річки у природний стан
2	Перерахунок кошторису робочого проекту «Перенесення існуючих комунікаційних мереж у зв'язку з розчисткою русла р.Інгул у м.Кіровограді	УЗВ та ОНПС	5,0	—	—	5,0 (КЕКВ 1172)	Усунення зауважень комплексної державної експертизи робочого проекту

3	Перенесення комунікаційних мереж згідно з робочим проектом «Перенесення існуючих комунікаційних мереж у зв'язку з розчисткою русла р.Інгул у м.Кіровограді	УЗВ та ОНПС Управління капітального будівництва (УКБ)	50,5	—	—	50,5 (КЕКВ 1172)	Поліпшення технічного стану та благоустрою р.Інгул
4	Розчистка русла річки Інгул в межах міста Кіровограда згідно з робочим проектом «Розчищення обвідного каналу р. Інгул в районі парку Пушкіна міста Кіровограда»	УЗВ та ОНПС Кіровоградське обласне виробниче управління меліорації і водного господарства	200,0	—	100,00	100,0 (КЕКВ 1172)	Зменшення техногенного навантаження, приведення русла річки у природний стан
5	Виготовлення проектної документації щодо встановлення прибережних захисних смуг ставків	УЗВ та ОНПС	25,0	—	—	25,0 (КЕКВ 1172)	Запобігання забрудненню поверхневих водних об'єктів
6	Реконструкція природно-заповідних об'єктів – парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, у тому числі розробка проектно-кошторисної документації	Департамент житлово-комунального господарства (далі - ДЖКГ), УЗВ та ОНПС	40,0	—	—	40,0 (КЕКВ 1172)	Облаштування місць для відпочинку мешканців міста. Відтворення біологічного різноманіття
7	Виготовлення бланків документів на зрізування зелених насаджень та експлуатацію об'єктів поводження з небезпечними відходами, транспортні та інші витрати, пов'язані з обстеженням зелених насаджень	УЗВ та ОНПС	26,0	—	—	26,0 (КЕКВ 1131 – 1,0; КЕКВ 1135 – 25,0)	Створення умов для роботи комісії по визначенню стану та вартості зелених насаджень

8	Проведення обрізування та знесення фаутичних дерев, посадка зелених насаджень та догляд за ними, у тому числі придбання посадкового матеріалу для проведення загальнодержавних акцій "День довкілля-2010" та інших	ДЖКГ, УЗВ та ОНПС	120,0	—	—	120,0 (КЕКВ 1172)	Догляд за зеленими насадженнями міста та їх відновлення
9	Розробка проектів землеустрою з організації та встановлення меж земельних ділянок під об'єктами зеленого будівництва	УЗВ та ОНПС, ДЖКГ	40,0	—	—	40,0 (КЕКВ 1172)	Облаштування місць для відпочинку мешканців міста. Відтворення біологічного різноманіття
10	Проведення конференцій, семінарів, виставок, фестивалів та інших заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища, видання поліграфічної продукції з екологічної тематики. Організація і здійснення робіт з екологічної освіти, підготовки кадрів, підвищення кваліфікації та обміну досвідом роботи працівників природоохоронних організацій	УЗВ та ОНПС	11,5	—	—	11,5 (КЕКВ 1139 – 10,0) КЕКВ 1140 – 1,5	Екологічна освіта громадян
11	Забезпечення управління спеціальними періодичними виданнями, літературою та законодавчими актами	УЗВ та ОНПС	3,0	—	—	3,0 (КЕКВ 1131)	Підвищення рівня самоосвіти працівників управління

12	Забезпечення управління засобами зв'язку (у т.ч. мережею Інтернет)	УЗВ та ОНПС	4,0	—	—	4,0 (КЕКВ 1138)	Впровадження нових технологій у галузі охорони навколишнього природного середовища
13	Забезпечення управління телефонними апаратами, комп'ютерною технікою, оргтехнікою та витратними матеріалами для її обслуговування, у т.ч. канцтоварами, витратами на утримання та оснащення обладнанням, придбання сейфа, меблів, встановлення програмного забезпечення, створення і впровадження локальних мереж	УЗВ та ОНПС	25,0	—	—	25,0 (КЕКВ 1131 – 10,00; КЕКВ 2110 – 10,0; КЕКВ 1139 – 5,0)	Впровадження нових технологій у галузі охорони навколишнього природного середовища
Всього :			1 200,00	500,00	100,0	600,00	